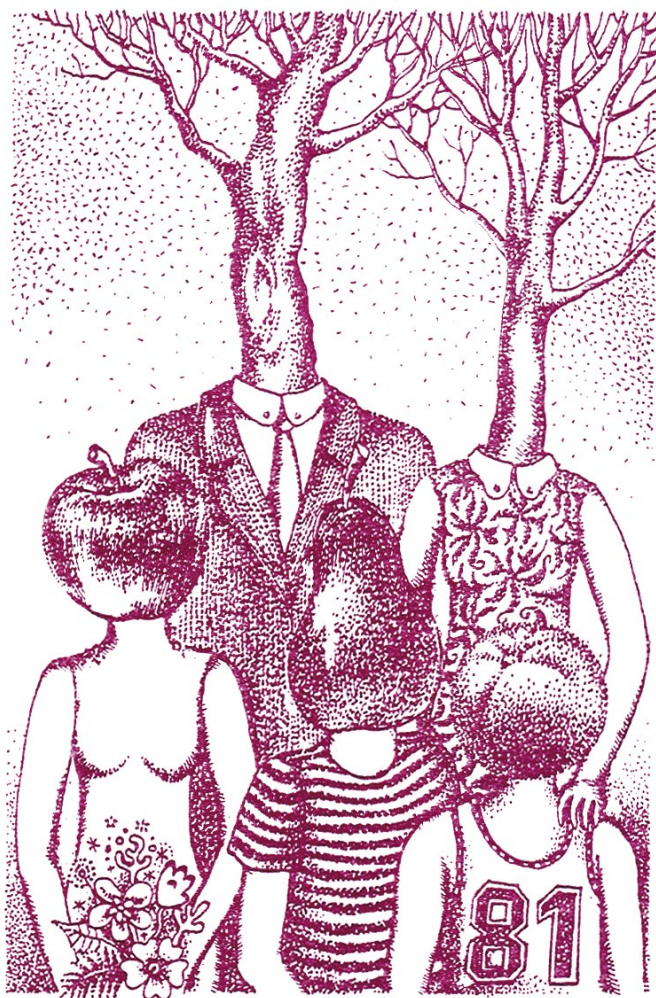

Cesta

10
2011

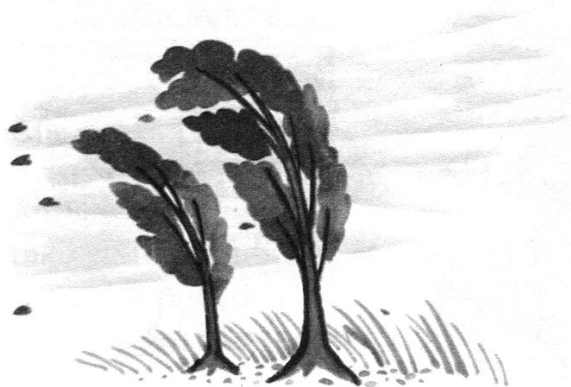
KŘESŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 12 Kč

Modlitba	3
Podobenství.....	4
Všechno je v Žalmech.....	5
Škola hrou II.	7
Jonáš, Ninivé a velryb V.....	8
Ta naše květena - česká? 8.....	10
Na toulkách s Kuldou XXII.	12
Náš klub.....	14
Soutěž o tři knihy	15
Písnička.....	16

Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
 Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
 Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
 Tisk: Grafotechna Print s. r. o.
 Distribuce: A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 2635/15,
 Praha 9 - Horní Počernice, tel.: 234 092 811
 Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, prostřednictvím redakce.
 Ilustrace: J. Oleš, J. Brázdil, H. Rokytová a archiv časopisu Cesta
 Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Děkujeme ti za to, Pane Bože,
že se umíš udělat tak obrovský,
že vidíš na celický svět.
I tak malinký,
že přijdeš klíčovou dírkou až k nám domů.
Amen.

Dnes jsme směli být dlouho vzhůru
a dívat se na hvězdičky.
Bylo posypané celé nebe.
Nevím, jak je rozsvěcuješ,
jestli na automat,
nebo ti to dá moc práce.
Prosím, dělej to často,
je to hrozně moc hezké.
Amen.

Milý pane Bože,
chtěla jsem ti zatelefonovat,
ale nevím na tebe číslo,
tak mně zavolej, prosím, nějak ty,
abych tě slyšela.
Amen.

**Z dětských modliteb,
sesbíraných Irenou Kuželovou,
kazatelkou Jednoty bratrské**

O vyslyšení proseb a o soudci a vdově

Těmito texty z Lukášova evangelia (11,5-8 a 18,1-8) se s naším stručným průvodcem po Ježíšových podobenstvích rozloučíme. Obě podobenství hovoří o vytrvalé modlitbě. V prvním příběhu slyšíme o dvou přátelích – jednomu přišla uprostřed noci nečekaná návštěva, které nemá co nabídnout. Jde tedy k příteli, budí jej a žádá o chléb. Ježíš říká: „I kdyby nevstal a nevyhověl mu pro jeho přátelství, udělá to pro jeho neodbytnost.“

Stejně tak vdova ve druhém podobenství tak dlouho naléhá na soudce s žádostí, aby se jí zastal v její při, až jí nakonec vyhoví – ne proto, že na její straně je právo, ale prostě jen z toho důvodu, aby mu už konečně dala pokoj.

Oč lepší je Bůh, uzavírá Pán Ježíš. Když se budeme vytrvale modlit, „dnem i nocí k němu volat“, jistě naše modlitby vyslyší. „Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno.“

Pokud tedy máme opravdu velké přání, po něčem toužíme celým srdcem, jistě stojí za to vytrvale se se svou prosbou obracet k Bohu. Nesmíme být zklamaní, když se nám přání nevyplní ihned. Někdy to může trvat i dlouhou dobu. Dříve nebo později se však jistě splní, pokud sami (třeba právě i s pomocí modlitby) nepřijdeme na to, že naše přání bylo pošetilé...

Přeji vám, milé děti, hodně splněných přání, ale hlavně stálou Boží přítomnost ve vašich životech!

Jana Krajčířiková

- Co jsou Žalmy? – zeptala se mě Ruta.

- To jsou modlitby.

- Čí?

- Dávného starobylého národa Izraele. Jsou to modlitby lidu Izraele a králů Izraele, především největšího mezi nimi – krále Davida. Proto je také někdy nazýváme Žalmy Davidovými.

- A čí jsou ještě?

- Ještě jsou Pána Ježíše. On se modlil slovy Žalmů. Umíraje na kříži, volal jako kdysi král David: Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?...

- Čí ještě jsou Žalmy?

- Jsou to i modlitby všech křesťanů. Přes celá staletí křesťané stejně jako Židé opakovali slova Žalmů, zpívali je a recitovali.

- Takže Žalmy jsou ke zpívání?

- Nejprve to byly písně zpívané za doprovodu strunných nástrojů. Byly také zpívány sborově, například když lid vstupoval po vysokých schodech do dávné jeruzalémské svatyně, později zbořené od Babyloňanů.

- A čí jsou ještě?

- Jsou i naše. Mé i tvé. Nejdřív slyšíme jejich opakované úryvky při bohoslužbách. Vždycky jim při té příležitosti nemusíme rozumět, nicméně postupně se je pokoušíme číst, chápat je a milovat. Učíme se modlit Žalmy tak, jak to dělal Pán Ježíš. A přitom zjišťujeme, že je to velká, ba největší poezie, jakou kdy lidé stvořili.

- Je nám taková stará poezie k něčemu dobrá? Je přece tolik nových zpěvů, rozjímání, versů.

- Žalmy, třebaže vznikly tak dávno, jsou pořád nové. Jako by byly napsány teprve včera.

- Proč?

- Protože v sobě nesou celou pravdu o Bohu a o člověku. Všecko se změnilo, ale pravda v nich obsažená je pořád táž.

- A který Žalm je nejpěknější? Kterému dáváš přednost?

- Žádnému. Žádný si nedám vzít. Jsou totiž velice rozmanité. Některé plné radosti, chválení Boha, který stvořil nebe a zemi a vůbec všecko. Jiné volají o záchranu. Podobají se hlasu kohosi, kdo padá do propasti a volá: Pomoc! Jsou takové, které prozpěvují vděčnost, jsou Žalmy veselé i smutné a taky rozhněvané.

- Proč rozhněvané?

- Protože vznikaly a byly zpívány v časech velice pro národ Izraele těžkých. Izrael obýval území, které bylo národnostně i nábožensky neklidné a velká část Izraelitů byla vzata i do zajetí. V písních ze zajetí zaznívá stesk za rodnou zemi a za svatyní Boha všemohoucího, jedinou svatyní Izraele. Vybudoval ji v Jeruzalémě král Šalomoun, syn Davidův. To si určitě pamatuješ z Bible, z té Knihy všech knih.

- O čem tedy jsou všechny ty Žalmy a proč vlastně byly shrnuty do jedné knížky?

- Tvá otázka je moudrá, ale není lehké na ni odpovědět, protože zde máme velice bohatý obsah, spoustu příměrů a nálad.

- Ale o čem vlastně mluví? O čem jsou?

- Hovoří především o očekávání. Možná to bude to nejlepší slovo: Očekávání. V Žalmech totiž stojí člověk před Bohem a čeká. Na co čeká? Na Boží slovo, na výrok Hospodinův. Čeká, že Bůh k němu promluví. Od toho se odvíjí modlitba. Modlitba není zahrnování Boha prosbami, jako by byl šťastnou hvězdou a sloužil k plnění našich přání. Modlitba je pokorné stanutí před Bohem, čekání a naslouchání a mlčení.

Žalmy také hovoří o očekávání příchodu Spasitele. Toto očekávání se nazývá rovněž nadějí a důvěrou. Jenom si to uvědomme – jestliže celé generace celé věky zpívají o tomto očekávání, o této naději, pak je v tom veliká síla. Bůh způsobil, že toto očekávání nebylo marné. Spasitel přece do světa přišel.

- Takže očekávání už skončilo?

- Ne. Teď každý člověk čeká na příchod Spasitele do své duše. Že se nad námi schýlí v hodině zármutku a bolesti, možná v hodině smrti, že stane na prahu každé naší touhy, každého úmyslu a volby. Člověk totiž vždycky čeká na dobro, na spravedlnost, na lásku.

- Proto jsou tedy Žalmy naše?

- Právě tak. Proto.

Anna Kamieńska
Z polštiny přeložil Emil J. Havlíček

ČESKÝ JAZYK

Milí žáci a žákyně,
dnes probereme v češtině,
jak ještě možná nevíte,
věty holé a rozvité.

Věta holá je holý strom, jen kmen –
snad do spánku je dosud pohroužen.
Oznamuje nám jen sdělení prosté.
Věta holá nám říká, že STROM ROSTE.

Začneme-li však větu rozvíjet,
i strom je náhle košatý, sám květ.
Ve větvích poletují švitořiví ptáci,
hned dozvíme se, kteří jsou a jací.

Vyjádrít můžeme čas, místo, příčinu:
jablka v létě sládnou, listí zlátne k podzimu.
A přidáme-li větu vedlejší,
strom je hned košatější, věta sdělnější.

Když umně seřadíme větu k větě,
obraz z nich složíme, jak z barev na paletě,
či vysázíme sad, jenž umí vyprávět.
Někdy i písnička vytryskne z našich vět...

A Bůh se díval jako dříve
na Jonáše a na Ninivé
a řekl v duchu sobě sám:
Tak, Jonáše tu zase mám.

„Slyš, Jonáši! Jdi do Ninivé
a vyburcuj to město lživé
a lidem prorokuj můj vzkaz,
že naplnil se jeho čas:
za čtyřicet dní z Ninivé
že budou trosky neživé!“

Ne, Bohu nelze odmlouvat.
Na cestu Jonáš dal se rád
a jeho kroky poctivé
teď míří přímo k Ninivé.

Prochází branou jako ten,
kdo zjevně není ozbrojen.
Však Jonášovi víc než zbraně
dodává sílu slovo Páně.

A chodí, volá z plných plic
do oken domů, do ulic:
„Slyšte, vy všichni, Boží vzkaz:
Že v hříchu žije každý z vás,
zhrouťí se, bude neživé
to vaše město Ninivé!
Váš blahobyť, ten pomine,
až čtyřicet dnů uplyne!“

A lidé, kteří kolem stáli,
mu zaraženě naslouchali.

Což může hrozit nebezpečí,
když král, náš král má město v péči?
Král, jehož hradby pevně stojí
a kterého se každý bojí?

Tak myslili a přece jen
byl každý v duchu zneklidněn.
Ten člověk měl tak jasnou tvář
a nevypadal jako lhář.

Když potom byli doma sami,
stísnění svými obavami,
jen málo spali, pili málo
a ani jíst jim nechutnalo.

Klaus-Peter Hertzsch:
„Der ganze Fisch war voll Gesang“
S přihlédnutím k biblickému prorockému spisu „Jonáš“
volně přebásnil Miroslav Matouš
(pokračování příště)

8. Jetel

Rod jetel (*Trifolium*) zahrnuje asi 300 druhů, které rostou převážně v mírném pásmu severní polokoule, vzácně i v západní části Jižní Ameriky a v jižní a východní Africe. V Česku je zastoupení jetele velmi hojné (můžeme se tu setkat s 23 druhy). Zástupci jetelů mohou být jednoleté, dvouleté i vytrvalé byliny. Jednotlivé drobné květy jsou skládány do hlávek, které se pyšní barvami v různých odstínech žluté, červené, růžové, bílé nebo hnědé. Plodem jsou drobné lusky uzavřené v kalichu. Některé druhy jsou vhodné jako tzv. zelené hnojení, protože na kořeny váží dusíkaté bakterie.

Jetel luční (*Trifolium pratense*, na obrázku) je vytrvalá, 10 až 100 cm vysoká bylina. Lodyhy obvykle četné, přímé, vystoupavé až poléhavé, jednoduché nebo málo větvené, bělavě chlupaté nebo téměř lysé, často načervenalé. Listy trojčetné, často s bělavou nebo červenohnědou skvrnou ve tvaru půlměsíce. Květní hlávky kulovité, 2 až 4 cm v průměru, květy jsou červené, karmínové, vzácně bílé. Kvete od května do října. Najdeme jej na loukách, pastvinách, lesních lemech, nejčastěji na čerstvých, vlhkých a na živiny bohatých půdách. U nás na celém území hojný, od nížin až do horských oblastí. Poddruh *sativum* (jetel luční setý) je jednou z nejvýznamnějších pícnin, v Čechách se pěstuje od roku 1771. Ve Spojených státech amerických se z jetele vyrábí řada nejrůznějších potravních doplňků. Droga obsahuje např. třísloviny, barviva, pryskyřice, silice a užívá se proti průjmům, při bronchitidě nebo revmatismu.

Jetel kaštanový (*Trifolium spadicum*) je jednoletá nebo jen krátce vytrvalá, 15 až 40 cm vysoká bylina. Květenství dlouze stopkaté, za plného květu a po odkvětu válcovité, květy zprvu žluté, ale brzy se zbarvující do temně hnědé až černohnědé. Kvete v červnu až srpnu. Líbí se mu vlhké nebo rašelinné louky, okraje lučních cest a příkopy, prameniště, roste na půdách vlhkých, nevápnitých, kyselých. V ČR roztroušeně zejména v podhorských a horských polohách, v teplých oblastech velmi zřídka nebo chybí, v posledních letech patrně výrazně na ústupu. Celkově roste v Evropě zejména od východu Skandinávie až po západní Sibiř, izolovaně pak roste ve střední Evropě, v Alpách, Pyrenejích, v Karpatech, v Itálii, na Balkáně, na Kavkaze a na severu Malé Asie.

Jetel inkarnát (*Trifolium incarnatum*) je také přezdíváný jetel růžák. V naší republice dříve dosti často pěstován, dnes však jen zřídka, občas přechodně zplaňuje. Je původní ve Středozeří a západní Evropě, druhotně roste téměř v celé Evropě vyjma jejích nejsevernějších částí. Je to jednoletá, občas i dvouletá, 20 a 50 cm vysoká bylina se sytě červenými až růžovými květy, jimiž se pyšní od května do srpna. Vybírá si okraje polí, luk nebo podél cest; na jedné lokalitě vydrží jen zřídka růst více let, jelikož špatně snáší podzimní mrazy a dlouhé sucho.

Jetel plazivý (*Trifolium repens*) je vytrvalý a dorůstá 10 až 30 cm, lodyha poléhavá až plazivá. Květy jsou barvy bílé nebo světle krémové a spatříte je v květnu až listopadu na loukách, pastvinách, trávnících nebo hřištích - snáší dobře sešlapávání. Jetel plazivý je významnou pícninou, poskytuje dobrou pastvu a zlepšuje půdu. Oblíbily si jej také včely - z jednoho hektaru lze získat až 100 kg medu.

Petra Štěpánová

S Kuldou za jeleny – 1. část

Šedá síť ranní oblohy potěžkávala slunce, jestli je má zastržit nebo propustit. Nakonec se sluneční kotouč přece jen vykutálel na obzor, a když se děti probudily a vstaly, den už se naplno rozzářil jako každý správný letní den. Ale otec Jurášek, zkušný znalec počasí, se nedal oklamat.

„Dneska něco přijde,“ poznamenal, ani nemusel vyhlížet z okna.

Jenže nepřišlo něco, ale někdo a ne jen tak někdo, protože hajný Kumburk měří bezmála dva metry a v ramenou je široký jak skříň. Čekali byste, že bude mít i hlas jako zvon, hajný Kumburk však mluví skoro šeptem.

„To jsem rád, pane nadrybný, že jsem tě stihl, než odjedeš ke svým rybníkům...“

Ten tichý hlas byl u něho důsledkem mnohaletého soužití s jelení zvěří. Hajný Kumburk je totiž správcem obory pod zámečkem, který se jmenuje Vřískot, protože pod jeho střechou sídlí množství sýčků, a ti provřískají celé noci. To jelenům nevadí, zato nesnášejí hlasitý lidský hovor.

Třeba hned několik spanilých laní přikráčí k plotu, aby si od vás vzaly jablíčko, ale nesmíte na ně volat, to by k vám nepřišly, naopak vy se musíte cítit poctěni. A vůbec už nesmíte v jejich blízkosti používat slova, ve kterých je hláska -š-. Ten zvuk jeleny plaší a považují jej za urážku a neúctu. To všechno hajný Kumburk znal a choval se podle toho. Navíc nejenže rozuměl řeči jelenů, ale dovedl s nimi hovořit tak, že ta krásná zvířata rozuměla jemu.

„Copak máš na srdci, pane nadlesní?“ trochu žertem se zeptal otec Jurášek dávného přítele a vlastně tak trochu souputníka. „Něco s jeleny?“

„S jeleny taky. Ale hlavně s laněmi.“

Pánové se posadili v místnosti vedle kuchyně, pan porybný tam měl cosi jako kancelář, kde byl ve svázaných denních záznamech zachycen život celého rybníčního hospodářství za mnoho let. Otevřenými dveřmi slyšely jejich rozhovor děti, snídající u kuchyňského stolu. Poslouchal i Kulda, který přiletěl z věže Černé tvrze jistě rozjasněný a zvědavý, co budou dnes podnikat. Usedl na komín a jelikož měl otec Jurášek ve své kanceláři krb, bylo slyšet komínem, co se dole povídá. Občas se musel vznést, aby zdvořilým pokývnutím odpověděl na pozdrav. Kolem Juráškovy domu totiž chodili sou-

sedi na zastávku autobusu, který je odvážel do práce, a náš kulový blesk byl už natolik známý a oblíbený, že ho každý zdravil.

„Dobré ráno, Kuldo. Ahoj, Kuldo.“

Ale ani tak mu neuniklo jediné slovo pána v zeleném stejnokroji, i když ten hovořil tiše, jak se hovoří k jelenům; sice nevíme, kde má kulový blesk uši, ale sluch má jako rys.

Ladislav Muška
(pokračování příště)

Dávno a dávno, v letech 1935-1940, vycházel u nás časopis pro chlapce a děvčata s názvem Mladý hlasatel. Jeho obsah tvořily zajímavé zprávy, povídky, básně, soutěže, hádanky, vtipy, seriál Rychlé šípy a tak dále – a všechno bylo provázáno spoustou ilustrací.

Jedním z redaktorů byl spisovatel Jaroslav Foglar, který dal podnět k tomu, aby se čtenáři Mladého hlasatele sdružovali do čtenářských klubů. Jim byla v tomto časopise určena stránka s návody k činnosti a s krátkými zprávami pro jednotlivé kluby. V roce 1940 bylo klubů kolem 20 000, a protože podmínkou bylo, aby každý tvořili alespoň čtyři členové, znamenalo to, že se takto sdružovalo nejméně 80 000 čtenářů.

Bylo mi tehdy (v roce 1940) 13 let, časopis Mladý hlasatel jsem si kupoval a zatoužil jsem být členem jeho klubu. Domluvil jsem se s kamarády z naší a sousední vesnice a ohlásili jsme do redakce vznik klubu s názvem Zálesáci. Dostali jsme číslo 19 500. Jaká byla naše činnost? Scházeli jsme se postupně v několika místnostech, které nám dospělí ochotně poskytli. Schůzky jsme začínali pokřikem, pak jsme plánovali svou činnost, hráli hry a sdělovali si své zážitky. Připravovali jsme také časopis Zálesák, který jsme vydávali v jednom výtisku a zájemcům jsme jej půjčovali za velmi skromný peníz. Měli jsme mezi sebou dva „spisovatele“ a dva výborné kreslíře, takže každé číslo mělo bohatý obsah. V místní škole jsme objevili loutkové divadlo a připravili jsme pro děti představení. Vypravili jsme se také na několik výletů do okolí, jednou i přes noc, ačkoliv v době druhé světové války to mohlo být nebezpečné. V našich vesnicích však naštěstí nebyli němečtí vojáci, kteří by naši činnost kontrolovali. Každý z nás si psal deník.

Když na jaře roku 1945 skončila válka, rozpadl se i náš klub, protože jsme se rozešli do různých míst naší republiky. Ale pěkné vzpomínky na toto období života nám natrvalo zůstaly.

Zdeněk Svoboda

Tajenku, která se vztahuje k velkému českému vojevůdci, jehož úmrtí si 11. října připomínáme (1424), získáte tak, že písmena v horní tabulce přečtete v pořadí daném čísly z dolní tabulky.

I	C	E	A	J	V	T	N
T	H	A	S	N	K	K	T
R	Ž	O	Ž	H	O	J	N
S	A	Ý	Z	M	I	U	A

4	28	10	23	16	31	25	18
12	1	14	3	29	7	22	5
26	21	30	19	9	27	11	15
6	17	8	24	13	20	2	32

Blahopřejeme výherkyni soutěže z čísla červen-červenec (tajenka: Vznik církve):

Radka Vondráčková z Týniště nad Orlicí

A D E fis D E A

Ref. Má du-še Boha ve-le - bí, chvá - lu vzdá - vá,

A D E fis D E A

Pá - nem je nejen na ne - bi, buď mu slá - va!

(A⁷) D fis e A e E A

O - puš - tě - ní bu - dou slou - ti lidem tvým,

D h G A D

po - ní - že - ným dá - váš vládnout krá - lov - stvím,

h fis G (B⁶) D e A⁷ D

po - ní - že - ným dá - váš vládnout krá - lov - stvím. Ref.

2. Ztrápení a chudí vyjdou z nesnází,
bohatý a jistý s prázdnou odchází. Ref.

3. Až do prachu srážíš mocné na trůnu
a odmítáš pyšným meč i korunu. Ref.

4. Pro lačné stůl hojný připravený máš,
žiznivým pak plný kalich naléváš. Ref.

